National Library of Sweden

Sökhjälpmedel

Karin Stridhs samling

Fullständigt signum/referenskod: SE S-HS 310

Innehåll: Introduktion till Acc2006/23 och Acc2011/61 samt biografisk information

Söktjänst: Arken (arken.kb.se)

INTRODUKTION

till Karin Stridhs samlingar på Kungliga Biblioteket

Accessionsnummer 2006/23 samt 2011/61

Trots att stroken efter påsk 2008 suddat ut en del av mitt minne, försöker jag i januari 2012 att sammanfatta mitt liv. Med reservation för medvetna eller omedvetna putsningar av verkligheten som skett. Vem kunde, när jag var tjugo, ha trott att mitt liv skulle bli så här långt?!
Samlingen innehåller dagböcker och dagbokspärmar från 1950 (de tidigare brände jag i ett anfall av sinnesförvirring), pressklipp med artiklar jag skrivit, ärvda familjepapper, förlagskontakter, recensioner, intervjuer, romanunderlag, opublicerade noveller, uppsatsböcker från klass 2 i småskolan t.o.m. gymnasiet, två musikallibretton, mina fem utgivna romaner och åtskilligt annat.

Sveriges Författarförbund hade i april 2011 drygt 2 750 medlemmar, som alla torde ha utkommit med minst två böcker (det var åtminstone förr ett av villkoren för att godkännas som medlem). Liksom merparten av dessa författare tjänar jag inte miljoner, har inte sålts till utlandet, inte översatts till X antal språk. Jag är en av dessa kanske 2 500 svenska författare, som aldrig blivit någon rikskändis utan är kända enbart i ett varierande antal lokala eller i bästa fall regionala ankdammar.
Utöver medlemskapet i Sveriges Författarförbund är jag även medlem i Författarcentrum Väst (cirka 250 medlemmar) och Journalistförbundet.

Efter att ha grubblat över den här introduktionen i veckor har jag blivit alltmer osäker på vem jag egentligen är och varför. Men jag gör ändå ett djuplodande försök till ärlighet.
Introduktionen ämnar jag spalta upp under ett antal slumpvis påkomna rubriker enligt nedan:

FAMILJEBAKGRUNDEN
UTBILDNINGEN
ARBETSLIVET
PRODUKTIONEN
FÖRFATTAREN I MASSMEDIA
DÖDEN
BONUS-VETANDE
”MANNAGRYNEN”
ANDRA MÄNNISKOR JAG MÖTT
ARVTAGAREN
DJUREN
BOENDET
VAD FÅ VET OM MINA ROMANER

FAMILJEBAKGRUNDEN

Jag är född 5 juni 1939 på Uno Johanssons Boktryckeri i Norberg, en trappa upp. Sannolikt kände jag doften av trycksvärta innan jag kände doften av bröstmjölk. Brukar skylla på det i mina författarföredrag… Jag döptes den 22 oktober och fick namnen *Karin Birgitta*.

Jag har en syster som heter *Ingrid* Gunilla Falquist, född 10 mars 1944 i Norberg. Hon var i många år gift med sågverksarbetaren Göran Jonsson och de fick döttrarna Ulrika och Ylva. Numera är hon skild och sammanbor med Arne Pettersson, tidigare tjänsteman på Arbetsförmedlingen och en tid kommunalråd i Norberg. Hon var fram till pensioneringen populär lågstadielärare, är politiskt aktiv inom Socialdemokraterna, både kommunalt och kyrkligt, är kyrkvärd och sjunger i kyrkokören, lär sig spela fiol samt är aktiv i Föreningen Norbergare minns, Röda Korset samt Radio Norberg.

Vår mor hette *Frida* Vilhelmina, född Persson 2 augusti 1907 i Västerfärnebo, död 4 januari 1992.

- Morfar hette Snibb *Per* Persson, död 1947. Han blev 1 oktober 1907 rättare på Döss(Diös)-gården i Mora och bosatte sig som pensionär på Tallbacken i Gagnef, där han skötte tillsynen av Flottbron.
- Mormor hette *Josefina* Persson, död i oktober 1944. Morföräldrarna fick tio barn, utöver mor Frida var det Erik (som dog vid tio års ålder), Anna, Kerstin, Lina, Märta, Elsa, Richard, Einar och Knut, samtliga numera döda.

Min far hette Karl Axel *Brynolf* Falquist, född 20 januari 1911 i Kristinehamn, död 30 september 1977.

- Farfar hette *Axel* Falquist, född 1886 i Kristinehamn, död 1964. Han var lokförare, först stationerad i Kristinehamn, senare i Mora, Ånge och Gävle. I unga år hade farfar ”en fjälla” i Värmland. Det sägs att när de hade samlag blev hennes lillasyster ledsen och ville också ha – varvid han gjorde henne gravid. Far hade alltså en halvsyster i Värmland. Farfar var även ett ekonomiskt födgeni, ägde minst trefastigheter och skog i Mora, som dock exproprierades när lasarettet byggdes ut.
- Farmor hette *Hulda,* född Jansson 1883, dotter till skomakaren August och hans fru Emma som fick tolv barn, död 1963. Ett syskon var konstnären och poeten Abdon Furuhage (gift med Nancy, som var skulptris) sommartid bosatt i Sundborn, granne med Carl Larsson. Farmor var lite ”klok gumma” men tog alla recepten med sig i graven. Hon medförde i boet en utomäktenskaplig dotter, Vera. Farföräldrarna fick tillsammans fyra barn, utöver far var det Karl-Erik, Gösta och Maj-Britt. Faster Maj-Britt, född 21 maj 1926, är den enda av dem som avlagt studentexamen och den enda som ännu lever. Maj-Britt gifte sig tidigt, med färgmästaren Birger Törnell i Gävle, och är bosatt i Mölndal. Hon är idag stolt stammoder till 4 barn, 13 barnbarn och 18 barnbarns barn!

Mor arbetade som ung som hembiträde hos en läkare, en präst, en konstnär och hos friherrinnan af Klerker. Hon gick ut skolan med toppbetyg, men eftersom inget av de andra syskonen fått studera, fick inte heller hon göra det. Någon föreslog att hon borde utbilda sig till sjuksköterska, men eftersom det innebar att hon då skulle ha tvingats sluta att gå ut och dansa (!), avstod hon. Mor kunde spå väder med stor säkerhet samt drömde sanndrömmar.

Far och hans bror Karl-Erik avlade realexamen samma dag. Både farfar och fars två bröder var lokförare, men när far tagit realen tog Statens Järnvägar inte emot lärlingar, varför far i stället satsade på att utbilda sig till radiotekniker. Sitt körkort fick han sedan han transporterat en bil åt en spritdrickande besiktningsman – alltså utan teori, körlektioner eller uppkörning!

Far var i många år aktiv som scoutledare inom Svenska Scoutförbundet och en av dem som byggde scoutstugan vid sjön Ungen för Norbergs Scoutkår.

Mor och far möttes 1927, då mor städade trappan i affärshuset i Mora, där far arbetade. Far hade fått en sticka i fingret och när mor hjälpte honom att pilla ut stickan, svimmade han! De gifte sig den 5 januari 1936, bodde först i Mora och flyttade så småningom till Norberg, där far fick jobb på Nya Järnhandeln som radioreparatör.

I Norberg var både mor och far aktiva inom logen 5016 Engelbrekt av IOGT, far som kassör, samt i Folkets Husföreningen och Folketsparkföreningen med städning, scenarbete med mera, far även som biografmaskinist och scentekniker för teateramatörerna samt mor i folkparkens servering. Vi hade Norbergs första TV-apparat som visade levande bilder! Oftast bara snöig testbild…

UTBILDNINGEN

- Sexårig folkskola i Norberg, fyraårig realskola i Norberg, treårigt gymnasium i Fagersta, den nyspråkliga linjen där man bara läste latin i ett år.
- Sociologi på universitetsfilialen i Karlstad, halvfart.
- Fojo-kurs i bildhantering (blev efter den erbjuden jobb som bildredaktör på Expressen men tackade nej för att jag inte ville till Stockholm).
- Kursen Polisen, pressen och samhället, avsedd särskilt för polisreportrar.
- Korrespondenskurs på Hermods i tyska.
- Studiecirkel i spanska för nybörjare.
- Kurs i ryska för nybörjare, påbörjad två gånger, inte avslutad.
- Kursen Skapande dramatik på Kjesäters folkhögskola.
- Teaterkurs med dramapedagog Grete Nissen, Oslo.
- Diverse kortkurser, exempelvis textredigering och bildredigering i Mac.

ARBETSLIVET

- Arbetade ett sommarlov "i husmors ställe" hos en sjuksköterska från Vad, som sommarvikarierade på lasarettet i Karlstad, bodde i lägenhet på sjukhusområdet samt hade sina egna två barn med sig och ett sommarbarn, den veka Carina (?) Portnoff. Ett annat sommarlov hjälpte jag faster Maj-Britt med hennes då två barn på Bildradiogatan i nuvarande Västra Frölunda.
- Jobbade 1958 verkligen i husmors ställe, först hos en fransk guldsmedsfamilj (grosshandlare i ur, guld och juveler!) i Köln där frun bara talade franska, sedan i Bergisch Gladbach hos en ösittysk "Getreidehändler" med knähöga läderstövlar, vars fru efter tre söner var gravid för 13:e gången och måste hanteras varsamt eftersom hon riskerade missfall (Ovanför deras dubbelsäng hängde ett diplom som hans mor fått av Hitler för att ha fött så många ariska barn!).
- Några månader tjänstgjorde jag även som "Bardame" hos herr och fru Kuckelkorn på Die Laterne i Köln, ett "Abendgaststätte" som höll öppet från sju på kvällen till fem på morgonen, lärde mig tala tyska med kölnerdialekt och fick mag- och tarmkatarr på kuppen.
- Efter min tid i Tyskland drogs min veckopeng in och jag städade hos ungkarlen Harry Erlandsson för 5 kr i veckan, medan "Skivor till kaffet" spelades på radion. Var fjärde vecka hade jag även trappstädningen i hyreshuset och fick 7 kr extra.
- Sommarlovet mellan andra och tredje ring hade jag tjatat mig till jobb på Västmanlands Folkblads lokalredaktion i Fagersta. Samma dag som jag avlade studentexamen erbjöds jag arbete som journalistpraktikant på Folkbladet. Första månadslönen 150 kronor. Arbetade där i perioder, dels i Fagersta, dels i Enköping (VF gjorde ett fåfängt försök att konkurrera ut Uppsala Nya!) och dels på huvudredaktionen i Västerås.
- Fagersta-Posten: lokalredaktör i Norberg, björnjägare och brottningsreferent.
- Facktidningarna Icatidningen (inte att förväxla med Icakuriren) med ansvar för den halva som vände sig till butiksanställda och Tidningen Självbetjäning med ansvar för utbildningsartiklar m.m.
- Från december 1964 anställd på Filipstads Tidning i Filipstad som allmänjournalist och så småningom redaktionssekreterare.
- Gästlärare på Journalistinstitutet (numera Journalisthögskolan) i Göteborg en termin.
- Från mars 1983 informationsassistent på Stiftsbyrån i Göteborg (Svenska kyrkan) och från 1989 informationssekreterare på Göteborgs stiftskansli. Tjänsten inkluderade att leda kortkurser på Helsjöns folkhögskola samt att vara redaktör för stiftssidan i Kyrkans Tidning samt tidskrifterna Hela stiftet och senare Korsväg.
- Fr.o.m. december 1999 författare på heltid.

PRODUKTIONEN

- Mobbing var inte "uppfunnen", men mina klasskamrater i folkskolan kallade mig "Kaka Falukorv" samt stal och förstörde min kära röda basker. Efter folkskolans sjätte klass fick jag uppdraget att skriva *reseberättelsen om vår skolresa med tåghem i Jämtland.* När jag lämnade in den till Västmanlands Folkblads lokalredaktör i Norberg, ville han ha en signatur till den och undrade om jag hade något smeknamn. Det hade jag ju inte men kved till slut fram: "Kaka". En ypperlig signatur tyckte redaktören – och *Kaka* var inget öknamn längre utan har genom åren förblivit min signatur. Och jag fick här mitt första alster publicerat!
- Som medlem i logen 5016 Engelbrekt av IOGT skrev och framförde jag tillsammans med bl.a. Harry Erlandsson ett par *revyer* på logemöten i Folkets Hus.
- Tonårsromantisk och naiv existentialism utmärker de opublicerade dikter jag skrev under ett antal år. Ett fåtal av dessa är dock ganska bra och *en har tonsatts av Broder Tor Bergner.*
- Under mina anställningar på dagstidningar och tidskrifter har jag skrivit "allt" från notiser, familjenyheter, polisnyheter, artiklar och reportage till enstaka ledare (endast skolfrågor). Genomgående har jag skrivit kåseri eller krönika minst en gång i veckan. Det innebär att jag sedan 1960-talet skrivit *minst 2 670 kåserier/krönikor i sex olika tidningar.*
- Efter en tid hos författaren Bruno B Meier i Schweiz (mest känd och omdiskuterad för sin bok "Vielklang der Liebe") pratade jag och min dåvarande barnflicka Stina in ett *filmmanus* på ljudband om dessa våra perversa upplevelser. Skickade banden till regissör Åke Falck på Sveriges Radio TV – men fegade ur och begärde det tillbaka innan han hunnit lyssna på det.
- I Filipstad skrev jag tillsammans med elever på Ferlinskolan *librettot till musikalen "Länge leve Ludde!",* som gavs för eleverna och i tre offentliga föreställningar. I Göteborg skrev jag på uppdrag av Lia Schubert på Balettakademin *librettot till "So-Li – skyddsängeln".*
- I början på 1980-talet skrev jag en nästan sann roman i Filipstads-miljö, besökte Karlstads-TV och erbjöd den till dess dåvarande chef Tomas Arvidsson (som jag tror var Bo Balderson). Han ansåg att den skulle bli en ypperlig TV-serie i sex delar. Dock hade Karlstad inte tillräckligt stor budget, utan han hänvisade mig till Göteborgs-TV. Då lade jag ned projektet – och manuset förvandlades sedermera med ett tilläggskapitel till den lagom roliga och lagom spännande romanen *det bara blev så* (se nedan).
- Under åren på stiftskansliet i Göteborg redigerade jag ett antal böcker samt skrev *kursboken "Han har inte släppt taget – kristen informationsteori".*
- Psykologen Viktor Samsonovitz på Odontologen i Göteborg kom att betyda mycket för mitt skapande. – Du har så mycket bilder i dej, sa han, så du borde måla tavlor! Alltså målade jag och hade en *separatutställning i Stockholm.* Måleriet förlöste mitt författande.

- Till en början författade jag enbart på fritid och debuterade med *Prästgårdskatten* (Förlaget Pärlemor 1999), skriven för att avdramatisera döden och inspirerad av vår sotare. På begäran tillkom sedan *En annan plats på jorden* (Förlaget Pärlemor 2000), där jag bl.a. gjorde upp med min tandläkarskräck. Tre Böcker Förlag – som nobbade min debutroman för att jag var debutant och för att det inte var en deckare! – var därefter redo för mig och gav ut de tre följande romanerna: *Kvinna med kalla fötter* (2003), *det bara blev så* (2004) och *Grisar klättrar inte i träd* (2005).
- Under åren på stiftskansliet skapade jag och ledde *53 kurser på Helsjöns folkhögskola*, de flesta tredagars internatkurser om tidskriftsframställning "från ax till limpa" samt om konsten att möta massmedia, samtliga baserade på min informationsteori (se ovan). Jag har även lett *kortare dagskurser* om Möte med massmedia och praktiska lektioner i konsten att göra ett trovärdigt intryck i TV.
- På begäran skapade och ledde jag *kurs i argumentation*, ursprungligen avsedd för diakoner, för att ge kyrkans personal verktyg att delta i samhällsdebatten, skriva insändare, debattartiklar o.s.v. Kursen innehöll även utbildning i svenska samt innehöll såväl teori som praktiska övningar. Den genomfördes under tre à fyra dagar, fördelade på lika många veckor. Kursboken blev väldigt bra, men jag försökte aldrig ge ut den.
- Jag har även hållit *många föredrag* ända sedan mitten av 1980-talet. Ämnena har varierat, exempelvis: *Tro inte allt du läser*! (baserat på löpsedlar; ässet i samlingen GT:s fullständigt osanna: PRÄST SMITTADE KONFIRMAND MED AIDS), *Kan döden avdramatiseras?* (efter debutromanen – borde vara världens kortaste föredrag: NEJ!) samt andra typiska författarföredrag med uppläsning och boksignering.
- Under tiden på Stiftsbyrån och Stiftskansliet i Göteborg skapade jag *Skandinaviens största klipparkiv* med teologiska och etiska ämnen som behandlades i svenska massmedier åren 1983 t.o.m. 1999. Arkivet innehöll även artiklar om kvinnliga präster och jämställdhet. Det användes av många studenter och forskare från både Göteborg, Lund och Uppsala, som föredrog att bläddra i pärmar framför att söka på Internet. Arkivet skingrades och delvis förstördes när jag hade slutat på stiftet.
- År 2006 kåserade jag den 28 juli på *Författarfestivalen* under Filibjurveckan i Filipstad, där bl.a. Björn Hellberg, Ewa Persson och Anna Jansson medverkade.
- Samma år på *Bokmässan i Göteborg* kåserade jag under rubriken *Du kan kväva en författare – men aldrig tysta en värmlänning!* kring mässans huvudtema yttrandefrihet.
- Andra ämnen för mina föredrag har varit ex.vis *Året efter stroken* (Efteråt kom en tydligt stroke-drabbad kvinna fram, räckte mig handen och sa med stor svårighet: "Jag är så glad att du fick en stroke! För nu kan du berätta hur jag känner det på insidan!"), *Varifrån får författaren sina idéer?* samt föredrag om författarens arbete med diskussion kring halvfärdiga texter.

- Tre år i rad har jag varit *sommarpratare i Radio Norberg*: den 18 juni 2008 (märkligt med tanke på stroken i april!), den 15 juni 2009 och den 30 juni 2010.
- Inspirerad av branddammsungarna i Sjövik började jag skriva *min sjätte roman* med den osynliga flickan som huvudperson. Arbetet avbröts tvärt av den stroke jag fick dagen efter påsk 2008.
- Året efter stroken ägnade jag åt att skriva *Utsikt ur kärlträdet – Året efter stroken*, en bok som i december 2011 ännu inte hittat någon förläggare.

FÖRFATTAREN I MASSMEDIA

- Före, under och efter SM i grekisk-romersk brottning i Lycksele var jag omskriven och jagad av journalister från olika riksmedier. Lokalredaktören Tiburtius på Västerbottens Folkblad fick till slut göra en intervju och fotografera mig med mina brottare. Han sålde bilderna till alla andra tidningar! Samt till Idrottsboken, där jag finns på bild för det året.
- Diverse reportage och radiointervjuer gjordes med mig i samband med debuten den 14 april 1999. Göteborgs-Posten med flera gjorde senare hemma-hos-reportage i Sjövik, när jag övergått till att vara heltidsförfattare. Intervjuades vid minst tre tillfällen av Kyrkans Närradio i Göteborg i samband med att nya romaner kom ut.
- Radioprogrammet "Peter möter..." med Peter Fogelin, en förmiddagstimme i direktsändning från Radiohuset i Göteborg blev vändpunkten. I slutet av intervjun räknade han upp allt jag då höll på med och fortsatte: "Hur får du egentligen tiden att räcka till?" – "Det får jag inte," svarade jag direkt ut i etern. "Därför har jag bestämt mej för att säja upp mej på stiftskansliet idag." Ett par av kollegorna på stiftskansliet hade lyssnat och ryktet spred sig snabbt... Det var bara att fullfölja vad jag tanklöst hade hävt ur mig.
- Kulturjournalisten Ulrika Selander-Losman gjorde några bra intervjuer med mig i Radio Göteborg.
- Olika lokala/regionala tidningar har intervjuat i samband med att jag medverkat på olika platser, exempelvis Filipstads Tidning, Värmlands Folkblad och Nya Wermlands-Tidningen.
- Recensioner har förekommit i flera tidningar av samtliga romaner, bl.a. i de ovan nämnda samt i Arbetet, Bohusläningen och Dala-Demokraten med flera. Mest udda tidskriften som recenserade mig var tidningen Kattliv.
- Citat ur Aftonbladet den 23 december 2007: *"Lust att gå i spåren av en deckare? Stockholm har skildrats i hur många som helst, Göteborg vimlar av litterära mord och Malmö ligger inte långt efter. Men deckare skrivs inte bara i storstäder. Sven Westerberg förlägger mord till Partille. Filipstad har sina deckare, av Karin Stridh och Birgitta Edlund. - - - Ja, alla får inte plats – men här är några tips."*

DÖDEN

- Min första nära döden-upplevelse hade jag som sexåring. Efter sex veckor hemma med kikhosta och lunginflammation låg jag sex veckor på lasarettet i Norberg, där halsfluss tillstötte. Jag har beskrivit det i en av mina romaner. När jag kom hem vägde jag 15 kilo. Mor sa att jag såg ut som en "Belsen-unge".

Jag har undkommit tre bilkrockar. Den första i Västerås i en taxi; har fortfarande ett ärr på vänster tinning men fick bra ersättning för bestående men. Vid den andra (på väg till en Riksteater-konferens) körde jag in med höger front i vänster bakdel på en bonde som trodde att han körde häst och vagn och först svängde ut på vänster sida av vägen för att sedan med bilen svänga in på väg till höger; "Jag förstår att du blev bländad av solen" sa han. Den tredje kollisionen hände när jag körde in i sidan på en svängande bil i Filipstad; senare fick jag veta att föraren var berusad; dottern sov i baksätet, vaknade och sa: "Du kunde väl ha väntat tills jag var vaken, så jag fick se!".

- Fick missfall i rummet i stallet i Köln-Rath-Heumar, tvingades åka spårvagn till Köln-Kalk och gå sista biten till Katolisches Krankenhaus. Var nära att förblöda och svimmade när jag kom in i sjukhusvestibulen. Det sista jag hörde var sjuksköterskan, som på svenska sa: "Hur står det till här då?"
- Ströps av min dåvarande man efter gräl om vår sista D-Mark, som jag ville ha att köpa påssoppa för och han ville ha till spårvagnsbiljett. Låg övergiven och medvetslös ett par timmar tvärs över dubbelsängen, vaknade ensam och skakande, grät resten av dagen.
- Samme man hotade mig efter skilsmässan med revolver. Jag trodde att vi kunde vara vänner (!) och skulle låta honom skjutsa hem mig i Norberg. Han körde i stället ut till en badplats, tog fram vapnet, siktade på mig och sa: "Ska inte jag få dej, så ska ingen annan heller!" Konstigt nog var jag lugn och diplomatisk och lyckades prata mig ur situationen. Fick honom att köra hem till sin bror, som ringde min far – som kom och räddade mig.

Två gånger har jag dessutom blivit slagen av män. Dels en gång ute på en gata i Köln av min dåvarande man (en förbipasserande stannade, frågade om vi var gifta, fick jakande svar och lämnade platsen; misshandel av äkta makar var tillåtet i Tyskland!). Dels av min nuvarande man hemma i köket i Filipstad. Vi var på julfest med mitt jobb, direktören dansade med mig, tafsade på mig, blev nedslagen av min man som försvann från platsen och sedan misshandlade mig när jag kom hem. All psykisk misshandel som jag ignorerat lämnar vi därhän.

- Den 25 mars 2008 drabbades jag oväntat av en stroke. Två gånger var jag "borta" under ambulanstransporten till lasarettet i Köping. Den manliga amulanssjuksköterskan återuppväckte mig. Senare konstaterades skrumpnjure på höger sida, vänster halspulsåder opererades fyra timmar under lokalbedövning och vänster njurartär rensades. Än lever jag…

BONUS-VETANDE

Här följer diverse, tämligen osorterade fakta som inte passar in någon annanstans.

KARIN STRIDH: Om man googlar på Karin Stridh, får man 3 180 resultat. De flesta är faktiskt jag. Men på Facebook finns åtta olika Karin Stridh.

HEDERSMATROS: Jag – som blir sjösjuk även på en restaurangbåt vid kaj på Göta älv – korades under Västerås-tiden till hedersmatros på tyska minsveparen Mira, "die in Västerås fünf wundervolle Tage verbrachte". (Som barn gick jag i simskola tre somrar utan att lära mig simma. Slutligen förklarade provinsialläkaren att anledningen var att mor fallit i ån från klappbryggan och varit nära att drunkna när hon hade mig i magen!)

ÖVERNATURLIGT: Efter min mor har jag ärvt detta att vara *synsk*. Under flera år var jag extra mottaglig två dagar före menstruation och visste saker som jag inte rimligtvis kunde veta, både sådant som hade hänt och sådant som skulle hända.

Deltog i försök i *tankeöverföring* på Psykologiska institutionen vid universitetet i Göteborg, där jag var mottagare i ett isolerat rum och skulle berätta vilka filmsekvenser en sändare tittade på. Jag prickade in tre av fyra och fick komma tillbaka för ytterligare försök.

Vid tre tillfällen har jag *sett änglar*. Första gången en påsk i Östads kyrka, där ängeln stod i predikstolen och såg ned på prästen som en stolt mor. Andra gången på Helsjöns folkhögskola, i ledarrummet kvällen före starten av en prästfortbildningskurs. Tredje gången i en kyrka i Göteborg under en musikgudstjänst, då små keruber dansade på altarringen och for omkring runt ljuskronorna.

TEATER: Som 15-åring spelade jag Lisa i en amatöruppsättning av Björn Erik Höijers Det lyser i kåken. Hade *elva repliker* och förälskade mig i Bengt Lundin, som spelade frilansen Blås.

I flera år var jag sekreterare i *Filipstads Bergslags Teaterförening* samt sekreterare och verkställande ledamot i *Länsteaterföreningen i Värmland*. Jag var dessutom några perioder *ledamot i Riksteaterns styrelse*. En anställd f.d. skådespelare kom från Stockholm till Hagfors för att hjälpa till att omorganisera den lokala teaterföreningen enligt nya stadgar. Efter mötet fikade vi. Han lutade sig fram och frågade: "Hur är det, har vi legat med varann?" – och för en gångs skull hittade jag rätt replik, direkt: "I så fall hade du kommit ihåg det!"

LITTERATUR: Jag blev invald i Filipstads Bergslags Litterära förening och efter en tid sekreterare där efter författaren Elisabeth Peterzén (intervjun med henne är den enda jag aldrig skrivit ut för publicering!). Deltog i alla arrangemang runt Bokens dag, umgicks med många författare, varje då aktuell värmländsk författare samt Broder Tor Bergner, Sven Rosendahl och hans dotter Monica, hovpoeten Bo Setterlind och många flera. Blev utesluten för att jag "som arbetarunge inte förstod att uppskatta de kulturella värdena".

SCOUTING: Efter att ha gift mig med Lars-Erik Stridh blev jag assisterande scoutledare i Filipstads Scoutkår. Vi hade hand om både patrullscouter och seniorer, övernattade i vindskydd, deltog i

läger med mera. Jag var bra på att planera program men usel på knopar. Företog en resa till tyska Schramberg med familjevistelse och deltagande i internationellt scoutläger modell större.

ÅRETS SJÖVIKARE: Efter romanen *Kvinna med kalla fötter* blev jag korad till Årets Sjövikare för att jag "genom min roman satt Sjövik på kartan".

FAVORITROMANER: Bästa svenska roman är Rune Pär Olofssons *Morgonlandet*. Bästa tyska bok är *Mitte des Lebens* av Luise Rinser. Jag läser gärna tyska författare på originalspråket.

FAVORITFILMER: Bästa film är *David och Lisa* med Keir Dullea och Janes Margolin, regisserad av Frank Perry. David är en tillbakadragen ung man, rädd för att bli berörd. Lisa en ung kvinna som lider av delade personligheter. Hon pratar bara i rim och drar sig tillbaka från alla som inte pratar som hon. Men hur kan filmen vara från 1962, när jag såg den i realskolan?

En annan favoritfilm är *Aldrig på en söndag* med Melina Mercouri, regisserad av Jules Dassin. Melina spelar den temperamentsfulla horan Ilya, som alla män i den pittoreska hamnstaden Pireus avgudar. Berusad på livet ger hon sig hän åt de män hon själv väljer ut och njuter av varje sekund hon fått på jorden. Ända tills den dag amerikanen Homer (spelad av Dassin) klampar in, fast besluten att omvända henne. Snart kokar staden över i kampen mellan glädjeflickan och glädjedödaren.

Andra filmer jag tyckt om är *Fönstret åt gården* från 1954 med James Stewart och Grace Kelly samt *Döda poeters sällskap*, *Gökboet* och *The Queen*.

FAVORITMUSIK: Musik som jag gärna lyssnar på är bl.a. Sibelius *Finlandia*, Lars-Erik Larssons *Pastoralsvit* och Bill Haleys *Rock around the clock*. Olle Adolphsons/A Ekdahls *Trubbel* hör egentligen inte hit men är för evigt förknippad med tiden i Köln.

PSYKOLOGER: Under mina tonårsgräl med mor, tyckte hon att jag var galen och ställde mig i kö till psykologiska mottagningen på centrallasarettet i Västerås. När jag under tiden på Icaförlaget drabbades av en 23 dagar lång depression, ringde jag dit och fick genast komma. Läkaren, i fluga och sandaler, konstaterade att jag led av en "lätt depression" och skrev ut blå piller som jag löste ut men aldrig åt. Hans diagnos gjorde mig dock så arg att jag genast blev frisk igen.

Doktor Knaus (?), känd rättspsykiater i Stockholm, tog emot mig för observation i en lägenhet vid en tvärgata till Strandvägen i Stockholm. Jag spelade lagom galen och lades in på ett tvåläkarintyg på Röda Korsets privatsjukhus.

I Filipstad drabbades jag av lust att gå ut på vårsvaga isar – utan att egentligen vilja ta livet av mig! – och lades in på psykavdelning på Karlstads lasarett. Doktor Persson, psykiater, konstaterade att jag hade farligt lågt blodvärde, gav järnsprutor och samtalsterapi. Han fastställde att jag hade en *tioårig minneslucka från fem till femton års ålder* ungefär, beroende endera på någon traumatisk händelse eller ett slag i huvudet. Jag gick sedan i terapi hos honom tills det började "brännas" och jag avbröt det hela.

Sedan jag hade kräkts på tandhygienisten, ansåg min tandläkare i Göteborg att jag inte var behandlingsbar och remitterade mig till Odontologen. Där behandlades jag för tandvårdsrädsla, dels av en tandläkare och dels av psykologen Viktor Samsonovitz. Jag är lite stolt över att de filmade mig när

tandläkaren tog avtryck i min mun, en film som sedan har använts i undervisningen på Odontologen när det gäller behandlingen av tandvårdsrädda patienter.

Viktor Samsonovitz konstaterade efter lyckad behandling att där fanns mera och behöll mig som privatpatient. Så småningom lyckades han under hypnos få mig att berätta om vad min farfar gjort mot mig vid upprepades tillfällen. Mina obehag när någon gör något i min mun är helt enkelt en känsla av oral våldtäkt. När behandlingen var avslutad, tyckte psykologen att jag skulle måla en tavla och sedan ringa, så kunde vi träffas på någon lunchrestaurang och diskutera resultatet. Jag målade sju tavlor – den sista blev inte vad han önskat. Vid ett tillfälle träffades vi dessutom och gick på bio tillsammans; vi såg filmen Döda poeters sällskap.

DÖDADE NÄSTAN: Som barn bjöd jag mina lekkamrater Gunilla och Asta på något svart som fanns i ett batteri jag hittat. Kanske trodde jag att det var lakrits? De fick åka ambulans till sjukhuset och jag fick aldrig mera leka med dem.

JOBB JAG ERBJUDITS OCH TACKAT NEJ TILL: Praktikant på engelskspråkig tidning i Monrovia, Liberia, sekreterare åt Käte Bronett på Cirkus Scott (ångrar att jag fegade ur; sekreteraren fick följa med jorden runt i jakt på nya artister), bildredaktör på Expressen samt informationssekreterare hos Göteborgs kyrkliga samfällighet.

RÄDSLOR: Rädd för vatten, lärde mig inte att simma trots simskola tre somrar (se ovan under Hedersmatros). Höjdrädd men har ändå gjort reportage om taktäckare uppe på ett trevåningshus, utan skyddssele. Räddast var jag den gången när jag med fråntaget pass efter långt förhör ombord på tåget stod i regnet på gränsen mellan Tunisien och Algeriet och inte visste vad de skulle göra med mig

DROGER: Är trots tiden i IOGT-logen inte nykterist. Minns tonårstiden och första gången jag var berusad: jag satt på diskbänken hemma hos Birgit Lindkvist och sparkade en sko tvärs över köket. Sedermera blev jag tillvand pö om pö av herr Kuckelkorn, när jag arbetade på Die Laterne; efter det tålde jag hur mycket alkohol som helst.

Första cigarretten rökte jag i vedboden hemma hos min kamrat Gull-Maj Nilsdotter, som stulit cigarretter från sin pappa. Det var nyårsafton och jag var 15 år.

Hasch har jag rökt en gång, bjuden av en MUF:are på moderaternas valbyrå i Karlstad.

LYCKA: Min största lycka var när jag kände navelsträngen mellan mig och min nyfödda dotter slå mig min hud.

SORG: Den största sorgen upplevde jag, när jag stod ensam på en väg i Danmark eller Tyskland efter att ha skilts från den långtradarchaufför jag hade liftat tre dygn med.

UTSEENDE: Jag har alltid upplevt mig som beigefärgad och oansenlig. Jag var den oansenliga bakgrunden till min vackra kamrat Gull-Maj. Hennes mamma sade en gång till mig: ”Du din lilla rulta, du blir nog aldrig gift!” och sådant känns för en tonåring! Men i samband med SM i grekisk-romersk brottning i Lycksele beskrev tidningarna mig om ”den mörka skönheten från Bergslagen”, något som jag fortfarande har svårt att förstå.

Jag är 163 cm lång och har vägt cirka 52 kilo från studentexamen och fram till stroken.

"MANNAGRYNEN"

Mor brukade kalla pojkar som jag umgicks med för "mannagryn", kanske för att hon visste att män mognar senare än kvinnor. Några av dem var jag förlovad med:

- Ramon Hermansson var brevbärare i Fagersta. Vi förlovade oss när jag arbetade hos sjuksköterskan i Karlstad, ett oskyldigt förhållande sedan hans morbror lärt honom att respektera den han menar allvar med. En gång såg vi en flicka gå förbi utanför på gatan och Ramon sa: "Henne skulle jag inte vilja ta i med tång ens en gång!" – men hon blev senare med barn med honom och hotade att ta livet av sig om han inte tog hand om henne. Vi grät båda när vi bröt förlovningen.
- Erik Erling Gladh var grovarbetare i Norberg när vi började prata med varandra. Han fick jobb som hästkarl i Köln och vi förlovade oss innan han for. Tyskarna har ett uttryck för förlovning: "Sicherstellen und weitersuchen"... Jag rymde med Börje till Tyskland, svenske vicekonsuln i Köln tvingade oss att gifta oss (för att jag skulle få uppehållstillstånd) trots att Börje hade en annan kvinna, Marga, där. Efter missfall, strypning med mera blev jag räddad av min far, som hämtade hem mig till Sverige efter sju månader i Tyskland och tre månaders äktenskap. Det blev skilsmässa till slut.
- Gunnar Svensson var en av mina bästa vänner och vi hade många roliga och dansanta kvällar i Kärrgruvans Folkets park, innan han gick till sjöss som kock på M/S Begonia. Han var homosexuell och jag var bränd, men båda ville vi ha barn. Vi förlovade oss ombord på båten på Ångermanälven. Han hade män, men det störde mig inte. Till sist blev han ihop med enda kvinnan på båten, de gifte sig, flyttade iland, hade ett värdshus och fick barn. Men han skilde sig och flyttade ihop med en man och drev kennel i södra Sverige tills han dog.
- Sven Ritseby var chefredaktör på Filipstads Tidning och min mentor. Han var gift och vi hade ett sju år långt intellektuellt och väldigt lyckligt förhållande, som resulterade i min dotter Åsa. Vi gjorde saker tillsammans alla tre och han åkte till och med tåg med henne ner till Ronneby för att hälsa på farmor och farfar på landet.
- Erik Pär-David Johnsson var född i Filipstad och arbetade på musikaffären, som försåg tidningen med tio i topplista på sålda skivor varje vecka. Vi förlovade oss för att skaffa alibi för min graviditet och Erik var i Filipstad officiellt pappa till Åsa. Jag begrep aldrig att han blev en känd musiker som basist först i Blues Quality med bland andra Mats Ronander, Sjunne Ferger, Lasse Wellander, Magnus Tingberg och Peps Persson. Blues Quality upphörde 1970 och omvandlades till Nature med ungefär samma sättning. Nature uppträdde bland annat med Pugh Rogefeldt och Ted Gärdestad samt kompade Ulf Lundell. Från 1980 spelade Pär-David med Bosse Blomman Blombergh och blev 1984 kapellmästare i BIB-Set (där Robert Wells spelade keyboard). Han dog 1992, förblödde av brusten kroppspulsåder.

- Ingemar Härdin var scenmästare för Örebroensemblen och vi lärde känna varandra genom Åsas gudmor, skådespelerskan Åsa Olsson. Vi umgicks oftast på neutral mark. När han kom till Filipstad för att tillbringa en semestervecka hos mig, bröt jag förlovningen efter ett dygn.
- Lars-Erik Stridh är fjorton år yngre än jag och var kär i min dåvarande barnflicka Görel Wikner. Han bodde i Jönköping och kom till Filipstad för ett party som hon hade ordnat hemma hos mig en kväll i januari eller februari 1974. Sedan Görel, jag och barnet varit på Rhodos vid påsk, hade Lasse och jag täta brev- och telefonkontakter – och förälskade oss. Han friade per telefon en vardag kl. 17.00, när jag var på redaktionen. I samma ögonblick hojtade växeltelefonisten via snabbtelefonen: "Är du klar snart? Jag vill nattkoppla.". Vi gifte oss samma år den 20 juni i Ungdomens kapell i Filipstad med två grannar som bröllopsvittnen. Hans föräldrar var inte förtjusta. Samtidigt flyttade han till Filipstad, där vi köpte hus och han studerade på Bergsskolan. Han fick jobb i Göteborg och vi flyttade dit. Sedan augusti 2007 bor vi i Norberg och är, mot alla odds, fortfarande gifta.

ANDRA MÄNNISKOR JAG MÖTT

- Min första riktiga vän under realskoleåren var Gull-Maj Nilsdotter, rödhårig och vacker. Jag var den menlösa bakgrunden till henne och hjälpte henne på skrivningarna så att hon klarade sin examen (vi utvecklade flera avancerade sätt att fuska). Idag är Gull-Maj sedan länge frånskild, bor i Uppsala och lider av Parkinsons.
- Fram till övre tonåren sålde jag teater- och operettprogram i Kärrgruvans Folkets park. Har som barn suttit i knä på många kända skådespelare och artister samt blivit bekant med många. Fortsatte som journalist i både Västerås och Filipstad att bli bekant med skådespelare och artister, eftersom jag ofta bevakade teater- och folkparksarrangemang. Var ex.vis barnvakt åt Malin som baby, medan Lill-Babs och Lasse Berghagen fortsatte till nästa framträdande.
- Åsa Olsson i Vestinska sällskapet och senare i Örebroensemblen är gudmor till min dotter Åsa. Sedan många år är hon bosatt i USA.
- Av musiker jag blivit vän med kan nämnas Toots Thielemans, Bernt Öst, Knud Jörgensen och särskilt Jimmy Wood Jr, som vi senare även besökte i Köln.
- Prästen Eric Grönlund, författare till den så kallade raggarbibeln "Vi vann, sa Markus", blev jag bekant med efter att ha svarat på en DN-annons där en akademiker sökte kvinna med vackra händer och röda naglar. Han visade mig i prästbostaden sin samling porrtidningar, en säck full. När han ville presentera mig för sin mamma, bröt jag kontakten och han gifte sig sedermera med sin kantor.

- Ombudsman Bertil Palm hjälpte mig att få ut min rättmätiga semesterersättning från ICA-förlaget och vi hade en långvarig kontakt, mestadels brevledes. Vi anlände till Hudiksvall när TV meddelade att Kennedy blivit skjuten.
- Hans Mischke var lektor i tyska vid Skolöverstyrelsen och turnerade till landets gymnasier. Han bodde inneboende på samma ställe som jag vid Domkyrkoesplanaden i Västerås. Han lärde mig dansa latinamerikanskt samt att spela schack och vi brevväxlade flitigt.
- Statsminister Tage Erlander lagade mitt blixtaggregat (fastän alla hävdar att han var fullständigt oteknisk) och lånade ut sin stenograf till mig efter sitt valtal i Skolparken i Enköping för att hjälpa till med referatet till Västmanlands Folkblad.
- Major Mildred i Svenska Frälsningsarmén kom att betyda mycket under den tid jag var frälst.
- Kenneth Hamberg, skaparen av seriefiguren Goliat, var fotograf och kollega på Filipstads Tidning. Han kallade sig "Bror Minn" och hävdade att han kom från en annan planet.
- Karin Fryxell, skaparen av Sotlugg och Linlugg, besökte jag flera gånger i hennes hem på Storhöjden i Filipstad, där hon även egenhändigt byggt ett kapell.
- Henny Ferlin, änka efter Nils Ferlin, drack jag kaffe med på Stenwreths konditori i Filipstad och diskuterade bland annat astrologi med henne. Tyvärr träffade jag aldrig Nils Ferlin men jag satt vid det skrivbord som en gång varit hans fars på Filipstads Tidning.
- Jan i Vägga var en av Nils Ferlins gamla kompisar och jag var bl.a. på en hejdundrande fest hemma hos honom och hans Maja i Persberg. Ett rödvinsmärke efter en kork lär väl ännu synas i taket.
- Statsminister Olof Palme och jag kröp i kulvertarna i Spångbergsgymnasiet, då detta invigdes. Vi var på samma middagar ett par gånger och jag dansade med honom. Han dansade bra men inte när han samtidigt pratade.
- Kulturminister Bengt Göransson var suverän ordförande i Riksteaterns styrelse, när jag var med i styrelsen. Vi blev ganska goda vänner.
- Thage G Peterson satt i valberedningen för Riksteatern och vi fick mycket fin kontakt. Han minns mig kanske mest för att jag tog två desserter när vi åt middag tillsammans i Stockholm.
- Prästen och författaren Rune Pär Olofsson var en av flera präster, som jag brevväxlade med. Vi lyckades med bedriften att gräla per brev. När jag flyttade till Norberg, återupptog vi kontakten via e-mail.
- Prästen Bjarne Lundgren bodde granne på andra sidan Bergslagstorget i Filipstad. Vi hade otaliga teologiska diskussioner.

- Prästen Carl Magnus Adrian var rektor på Helsjöns folkhögskola under de år då jag höll alla mina kortkurser där. Han tror och är en präst man kan diskutera underverk med. Jag vill att han förrättar min begravning.

ARVTAGAREN

Den 23 november 1966 föddes min dotter Åsa Gunhild Katarina på Filipstads BB. Överläkaren doktor Lind tittade in under ronden, medan jag ännu låg med värkar.

– Men det är ju Kaka, utbrast han. Jag kände inte igen dej utan glasögon!

– Man kan ju inte föda barn med glasögonen på, svarade jag. En senare ofta citerad replik.

Åsa adopterades lagom till sin åttaårsdag av min nuvarande man Lars-Erik Stridh. När hon arbetade utomlands som fotograf lade hon till förnamnet Renate. Hon har sedan gått Balettakademien i Göteborg, tagit en fil.mag. i teatervetenskap, regisserat på Artisten (högskolan för scen och musik i Göteborg) och Balettakademien, varit regiassistent för musikalen Rent i Stockholm, på Riksteaterturné och på Göteborgsoperan med mera. Hon bor nu i Oslo och är regissör och musikallärare på Bårdar Akademiet.

DJUREN

Som barn ville jag ha ett djur. Men mor var avvisande till tanken: "Över min döda kropp!" sa hon varje gång ämnet kom på tal. I stället fick jag på avstånd vara delägare i farmors och farfars dvärgpinscher Pricken.

Duke var vår första hund, en Californian beachdog insmugglad från USA av dotterns gudmor och hennes sambo. Vi skulle vara fodervärdar åt Dukie, medan de for sju månader till USA för att visa upp sitt barn för farföräldrarna. Vi köpte samtidigt Pojken, en son till Dukie med en schäfer- och labradortik, och hade sedan två när Dukie inte ville tillbaka till sin gamla familj.

Vår tredje hund var Linus, son till en förnäm dalmatiner och en blandrastik, den klokaste hund vi någonsin haft. Samtidigt med Linus hade vi Karolina, en hittekatt som min man kom hem med när hon var liten unge. De fungerade bra tillsammans.

Vår fjärde hund var Sotis, en svart blandras som var fullständigt galen och bet mig flera gånger.

Vår femte hund har vi nu, från landet utanför Göteborg med en cockerspaniel-pappa och en golden retriever-mamma. Han heter Linus II och är född den 5 januari 2005. Han är ett bra sällskap för mig nu, när Lasse reser så mycket.

BOENDET

Jag har bott på många olika ställen. I Norberg bodde jag med mina föräldrar och lillasyster först på övervåningen vid Uno Johanssons Boktryckeri, sedan vid Engelbrektsgatan 51 och vid Brogatan

samt i egen lägenhet vid Hebbegatan och nu i villa vid Dunderbostigen 7. I Tyskland bodde jag hos familj i Bergisch Gladbach och hos familj i centrala Köln samt med Börje i stalldrängsrum i stallet i Köln Rath-Heumar samt i möblerat Wohnküche mit Schlafzimmer under takåsen i en Köln-förort som jag inte minns namnet på.
I Västerås bodde jag vid Domkyrkoesplanaden hos en änka anställd på VLT, i den tidigare jungfrukammaren, samt hos familjen Andersson med två barn i trerumslägenhet vid Odensviplatsen samt i ett uthus med världens kallaste rinnande vatten vid Lustigkullagatan.
I Enköping i omöblerad lägenhet (säng, stol och telefonkatalog).
I Filipstad i 55,5 kvm stor lägenhet vid Bergslagstorget samt i stor villa vid Västra Malmgatan.
På Västkusten bodde vi först i lägenhet vid Bergsgårdsgärdet i Hjällbo och sedan vid Sandspåret i Hjällbo samt flyttade 1989 ut till Sjövik i Lerums kommun, där vi bodde till augusti 2007.

VAD FÅ VET OM MINA ROMANER

Prästgårdskatten kom till för att jag brukade bjuda vår sotare på kaffe. Hans berättelser inspirerade mig – jag hade en bra historia att berätta. Dessutom ville jag avdramatisera döden. Eftersom jag inte tycker om att bli fotograferad, frågade jag sotaren om han ville delta vid ”bokvernissagen” den 14 april 1999. Det gjorde han, stolt som en tupp, i full mundering med hög hatt och allt. Jag hade väntat två journalister – det kom elva personer från massmedia. Första upplagan på 1 500 ex såldes slut på fyra månader och en lika stor andra upplaga trycktes inför höstens bokmässa i Göteborg.
Den 13 juli samma år skar min man pulsådern av sig när han byggde växthus och jag insåg att döden inte kan avdramatiseras.

En annan plats på jorden tillkom sedan läsare hört av sig till förlaget och ville veta hur det gick sedan. Jag hade haft viss separationsångest efter att ha avslutat min första roman och drömde en natt att en av huvudpersonerna kom till en liten stad vid Medelhavet, parkerade på torget och steg ur för att rasta hunden. Eftersom första förlaget låg på manus ett år innan jag fick nobben och det tog minst ett år innan debutromanen kom ut, hade det alltså gått närmare tre år när förlaget bad mig skriva en fristående fortsättning. Ändå mindes jag min separations-dröm! Den finns på sidorna 5 t.o.m.12 i *En annan plats på jorden.*
Men jag behövde ju också ha de fyra manliga huvudpersonerna. En av dem har fått kroppen från en präst i Göteborg. De tre övriga är tre kända svenska författare. Jag studerade deras utseenden på videobandade TV-program, använde till och med en del av deras autentiska repliker. Enda skillnaden är att jag gav dem nya yrken och gjorde en av dem (numera avliden) till dvärg. *Märkligt är att ingen har upptäckt författarna som stått modell!* En av dem fick boken, när vi träffades på bokmässan i Göteborg. Samtidigt passade jag i romanen på att göra upp med min tandläkarskräck.

Kvinna med kalla fötter skapade sig själv under mina bussresor med Orange Express till och från jobbet på stiftsbyrån i Göteborg. Busschaufförer är goda berättare. Boken är nog den mest autentiska jag skrivit; allt har nästan hänt.
Under arbetets gång hade jag tre lektörer: min dotter, en nunna och en väninna bosatt i Tokyo. Jag mejlade ett kapitel i taget till dem och fick deras reaktioner. Lustigast var reaktionerna när huvudpersonen hamnat i säng med kommissarien: väninnan (som jag trodde skulle bli förtjust) var moraliskt indignerad, medan nunnan ansåg det vara psykologiskt helt rätt. Dessutom hade jag en kommissarie, bosatt i byn, som kom hem, satt vid köksbordet och läste "polisavsnitten" högt. De satt som handsken! Och han var nöjd.

det bara blev så var boken som kunde ha blivit TV-serie. Egentligen försökte jag skriva en psykologisk brevroman, men när den vrenskades dammade jag i stället av det här gamla manuset samt lade till ett kapitel. Miljön finns och merparten av människorna och händelserna är hämtade ur verkligheten, flera med sina rätta namn. Jag hade pensionerade kriminalaren Arthur Fredriksson som rådgivare för alla polisiära fakta. TV4 gjorde ett inslag där jag och Fredriksson träffades hemma hos honom och samtalade om boken. Detta var min första bok som av recensenterna kategoriserades som kriminalroman. Värsta karaktären i boken kände inte igen sig utan gav strålande recensioner!

Grisar klättrar inte i träd var boken där jag ville avslöja dubbelmoralen hos alla kultursnobbar, som bildar klubbar för att äta ärtsoppa, dricka punsch och frottera sig med fint folk men egentligen inte bryr sig om vare sig litteratur eller konst. Dessutom hade jag en feministisk aspekt på det hela.
Idén fick jag en natt när jag drömde att jag såg två vitstammiga björkar, som stod som ett V. Och i vardera björken klättrade en skär gris! Grisar klättrar inte i träd, tänkte jag, fortfarande i drömmen, och konstaterade att det vore en bra boktitel och ett bra bokomslag. Jag bestämde mig för att berätta om en personlighetskluven kvinna, Marta Maria Svensson. (Recensenten i Dala-Demokraten förstod det inte utan tyckte att jag ägnade den ena av kvinnorna för lite utrymme!)
Poeten i boken har skapats av två svenska kvinnliga författare jag mött, den ena en bluff, den andra en som gått över lik. Ingen har observerat det. Få har heller förstått den viktiga musan som dyker upp i handlingen. Själv upptäcker jag just nu att boken egentligen är en uppgörelse med författandet och alla pseudohändelser runt omkring.
Min förläggare censurerade väldigt mycket i manus. Det dröjde långt in i arbetet innan jag förstod att jag trampat på ömma tår, kanske hennes rödvins/kultursnobberi. Till slut sa hon: "Det finns fortfarande ställen som jag tycker ska strykas, men jag gör det själv så slipper du besvära dej!"
Omslaget blev helt fel och jag hade ingenting att säga till om.

Tiden efter bokens utgivning skrev jag bara sju rader – på ett helt år. Trodde att jag var slut som författare.

När jag så småningom arbetade med min sjätte roman, där jag bestämt mig för att ta livet av min förläggare, drabbades jag av en stroke. Har därefter skrivit *Utsikt ur kärlträdet – om året efter stroken*, som fått nobben av sisådär 40 förlag. Och börjar så sakteliga återuppta bekantskapen med den osynliga flickan, som är huvudperson i min sjätte roman. Det är inte enkelt, eftersom stroken har personlighetsförändrat mig. Jag är en annan nu än när jag började skriva på den boken…

***

Därmed är detta arbete avslutat. Det har sannerligen inte varit enkelt att genomföra. Jag har kommit ihåg mycket som jag trodde var glömt – och jag har förmodligen glömt lika mycket.
Kanske kan mitt liv vara någon till nytta eller glädje i framtiden. Man vet ju aldrig. Och förlåt mig för somliga rader, förlåt mig för somliga ord! Det har aldrig varit min avsikt att såra någon.

Kanske hinner jag också med romanen om den osynliga flickan innan jag dör. Och romanen om alla underverk som jag har upplevt. Ingen vet vad som väntar oss runt hörnet.

***

TILLÄGG
gjort i november 2012

FAMILJEBAKGRUNDEN

En del om släkten kan man utläsa i de dagboksanteckningar från 14-17 april 1984, som jag fick av min syster nu i november. Hon hävdar att jag skrivit i mors ställe, men jag känner inte igen handstilen som min. Dokumenten finns i sista dagbokspärmen för år 2012.

Jag nämnde tidigare farmors bror Abdon Furuhage. Födelsedatum 1894-07-30, avliden 1969-08-23, bosatt i Göteborg, gravsatt på Sundborns kyrkogård. Där är även hans hustru Nancy gravsatt, födelsedatum 1898-05-21, avliden 1972-09-20. Inom samma gravplats är också Dagmar Claesson, Greta Ingeborg Marianne Frisk och Maria Oktavia Claesson gravsatta – och kan alltså vara släktingar till mig.
Nancy Furuhage var skulptris. Abdon Furuhage var både författare och konstnär. Jag har en av hans tavlor, en ganska ful föreställande husen de hade i Sundborn. Vid ett besök där sov vi i härbret.

Farmor och Nancy tvingade mig att äta en rågad tallrik klimpig spenatsoppa – det är ju så nyttigt! – och att efteråt niga fint och tacka för maten. Varpå jag rusade ut och kräktes upp alltsammans i pensérabatten vid husgaveln. Kanske därför jag tycker illa om tavlan? "Morbror" Abdon hade tama abborrar, som kom simmande i stora stim när han visade sig på bryggan.

Han ägnade sig åt konstnärlig verksamhet från 1920-talet och deltog i många utställningar, bl.a. i Stockholm, Göteborg, Halmstad och Umeå samt i en vandringsutställning i Danmark. Min faster Maj-Britt har också en konstnärlig ådra och målar fina akvareller. Och jag har målat en del i acryl, ofta tillsammans med andra material.

När Abdon Furuhage firade midsommar i Brunnsvik 1917 träffade han Dan Andersson och Ragnar Jändel. Lite senare samma år skaffade han jobb i Grythyttan åt Ragnar Jändel, som var på flykt från sin militärtjänstgöring. Abdon själv bodde då i en vindsvåning vid kyrkan, ovanför Petterssons konditori. Abdon och Ragnar Jändel beslutade att starta en tidskrift. Dan Andersson kom till Grythyttan med en hel portfölj med dikter, bland annat den nyskrivna "En spelmans jordafärd" och "En visa till fiol". Den sistnämnda erbjöds tidningen för honoraret 15 kronor. Tidningen utkom endast med ett nummer och hette "Det nya folket".

Abdon Furuhage debuterade som lyriker 1917 och har sedan utgivit den historiska romanen "Stora daldansen". År 1965 utkom hans bok "Vandring i människans värld – Tankar om mänskliga problem", som fick väldigt fina recensioner. Jag fick den av honom, med dedikation.

MERA BONUSVETANDE

En del minnen dyker upp allt eftersom tiden går – mer eller mindre viktiga.

FAVORITFILMER

Lars Molins *Saxofonhallicken* är av någon ännu outforskad anledning också en favorit.

FAVORITMUSIK

Träffade en gång den färgade pianisten Earl Howard på konditori Cleo i Västerås, där jag brukade sitta och jobba. Han spelade piano och sjöng där. Han hade en skiva som jag tyckte mycket om; om en flicka som fick en *"five dollar note to powder her nose"*. Skulle vilja hitta den skivan.

RELIGION

Under Västerås-tiden var jag med i Svenska Frälsningsarmén, där major Mildred var den första allt igenom goda människa jag hade mött – nästan ett levande helgon. Jag blev frälst på Svenska Frälsningsarmén i Örebro, där riksevangelisten Torsten tvingade mig att ställa mig upp och vittna. Så småningom blev jag troende avfälling och tror fortfarande på Gud.

VÄVNING

Jag lärde mig faktiskt väva då jag låg inlagd på psyket i Karlstad sedan jag upplevt starkt sug efter att gå ut på svaga isar. Det blev ett par fina bordlöpare.

PSYKOLOGER

Deltog i ett Internetbaserat försök i KBT, kognitiv beteendeterapi, vid Linköpings universitet år 2011 och fick särdeles god kontakt med den psykolog som antagningsintervjuade mig. Han gav mig senare i en svår tid ett mantra som tröstat många gånger: Du har väl en väska och ett par skor!

RESOR:

Fem somrar tillbringade jag ett par veckor på ön Ibiza tillsammans med min dotter och lärde mig till och med att hjälpligt tala deras språk, ibizenco. Femte gången var vi där tillsammans med min nuvarande man, samma år som vi gifte oss.

Dessförinnan gjorde jag en del kortare resor, bl.a. till Schweiz där jag besökte författaren Bruno B Meier, samt liftade en del.

Min längsta resa var då jag liftade genom Danmark, Tyskland, Schweiz, Italien, Tunisien, Algeriet – där jag i en moské i Alger diskuterade religion med en imam – Marocko, Gibraltar, Spanien, Frankrike och hem igen. Två månader var jag på väg och klarade mig på ett minimum av pengar.

"MANNAGRYNEN"

- Ramon Hermansson nämnde jag först av alla "mannagrynen". Kanske var han min största kärlek och gav mig mitt livs första besvikelse. Han var född 15 mars 1939 och avled 21 februari 2012. I Fagersta-Posten stod två dödsannonser. I den ena stod de fyra barnen Tord, Camilla, Patric och Gunilla från hans första äktenskap samt nio barnbarn. I den andra stod hans andra fru Inger samt fyra barn och ett antal barnbarn. Bilden i båda annonserna var en häst som drog timmer med en karl vid tömmarna. Kanske fick Ramon ändå ett lyckligt liv? Jag hoppas det.

***

Därmed får det vara slut på den här introduktionen, som kanske blev alldeles för lång.

Om min dagbokssamling kan jag säga att jag i alla tider har samlat sådant som intresserat eller berört mig, händelser som varit viktiga och sådant som jag förutspått kunnat bli avgörande i något sammanhang. Förmodar att dagböckerna utöver min egen historia även innehåller ett stycke nutidshistoria. Kanske kan de i framtiden sammantaget betyda något för någon tålmodig forskare.

Norberg den 28 november 2012

Med varma hälsningar in i framtiden!

Karin Stridh, författare och journalist